

ՊԵՏԱԿԱՆ ԱՃԽԱՏԱՎՈՐԱԿԱՆ ԽՆԱՅՈՂԱԿԱՆ ԴՐԱՄԱՐԿՂՆԵՐԻ
ՅԵՎ ՊԵՏՎԱՐԿԻ ԳԼԽԱՎՈՐ ՎԱՐՁՈՒԹՅՈՒՆ

ՄՏՈՒԳՎԱԾ Է 1931 թ.

Հ Ր Ա Հ Ա Ն Գ

2/51

ՊԵՏԱԿԱՆ ԱՃԽԱՏԱՎՈՐԱԿԱՆ
ԽՆԱՅՈՂԱԿԱՆ ԴՐԱՄԱՐԿՂՆԵՐԻՆ
ԱՎԱՆԴԱՅԻՆ ԳՈՐԾԱՌՆՈՒԹՅԱՆ ԳԾՈՎ

II հհհհ
H

Ներկա հրահանգը վերացված է 1935 թ. հրահարակած՝
«Հրահանգ պետական աշխատավորական խնայողական
դրամարկղներին՝ ավանդային գործառնության գծով»
գրեպյկից

Հրահարակ. Պետաշխայրամարկղների յեվ Պետվարկի Հայկական
ԽՍՀ վարչության

ԱՌԱՆՁԻՆ ԴԻՏՈՂՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐ

1935—1936թ.թ. ընթացքում մտցվել են հետևյալ փոփոխություններն ավանդային գործառնությունների 1935 թ. հրատարակած հրահանգի բնագրում:

1. ԽՍՀ Միության Ժողովրդական Կոմիսարների Սարհրդի 1936 թ. 14 հունիսի վորոշման հիման վրա՝ խնայողական դրամարկղների կողմից վճարվող տոկոսների դրույքները 1936 թ հունիսի 1-ից իջեցված են՝

Առանձին քաղաքացիների և կոլտնտեսությունների ավանդների և ընթացիկ հաշիվների համար— մինչև 3 օ/ո տարեկան (Իրավաբանական անձանց ավանդների համար բացի կոլտնտեսություններից)— մինչև 1 օ/ո տարեկան:

Այդ կապակցությամբ փոփոխվել են հրահանգի 16, 36, 37 և 54 հոդվածները, նաև վերացվել է հրահանգի 53 հոդվածը:

2. Կորցրած գրքույկի փոխարեն ավանդատուներին նոր խնայողական գրքույկ տալու համար, խնայողական դրամարկղները պետք է դանձեն, նոր ձևի խնայողական գրքույկները մտցնելու մոմենտից վճար 1 ուսուրու չափով:

Այդ կապակցությամբ փոփոխվել է հրահանգի 51 «դ» հոդվածը:

ՊԵՏԱՇԽԵՆԱՅԳՐԱՄԱՐԿՂՆԵՐԻ ՅԵՎ ՊԵՏՎԱՐԿԻ
ԳԼԽԱՎՈՐ ՎԱՐՉՈՒԹՅՈՒՆ

Հ Ր Ա Հ Ա Ն Գ

ՊԵՏԱԿԱՆ ԱՇԽԱՏԱՎՈՐԱԿԱՆ ԽՆԱՅՈՂԱԿԱՆ ԴՐԱՄԱՐԿՂՆԵՐԻ ԱՎԱՆԴԱՅԻՆ ԳՈՐԾԱՌՆՈՒԹՅԱՆ

1. Պետական աշխատավորական խնայողական դրամարկղները հնարավորություն են տալիս բնակչությանը դրամային խնայողություններն ու ազատ միջոցները պահելու վորպես ավանդ և տոկոսներ են վճարում ավանդատուներին այդ ավանդների համար:

Խնայողական դրամարկղները պիտի պահպանեն ավանդների ներգրավման լիակատար կամավորությունը, ավանդների անձեռնմխելիությունն ու գաղտնապահությունը և բնակչության մեջ լայնորեն ժողովրդականացնեն խնայողական դրամարկղների ունեցած նշանակությունը սոցիալիստական շինարարության ֆինանսավորման գործում, ինչպես և ավանդատուներին տրվող իրավունքներն ու առավելությունները:

1. ԱՎԱՆԴԱՏՈՒՆԵՐԻ ԻՐԱՎՈՒՆՔՆԵՐՆ ՈՒ ԱՌԱՎԵԼՈՒ- ԹՅՈՒՆՆԵՐԸ

2. ԽՍՀՄ ԿԳԿ-ի և ԺԿԽ-ի կողմից 1929 թ. փետրվարի 20-ին հաստատված «Պետական աշխատավորական խնայողական դրամարկղների վերաբերյալ կանոնադրություն» խնայողադրամարկղների ավանդատու հանգրիցացող քաղաքացիներին տրվում են միշտ ք իրավունքներ և առավելություններ: Այդ իրավունքների և առավելությունների թվին են պատկանում՝ ավանդների անվթարության յերաշխիքը, ավանդների գաղտնապահությունը

և անձեռնմխելիությունը, ավանդների համար կտակային կարգադրություններ անելու իրավունքն՝ առանց սահմանափակելու այն անձանց շրջանը, վորոնց կտակվում է ավանդը, նաև հարկային արտոնությունները:

3. Խնայողական դրամարկղները մուծած ավանդների վողջամնացությունն ու անվթարությունը յերաշխավորվում է ԽՍՀ Միության կառավարության կողմից:

4. Ավանդների գաղանապահությունը — Պետական աշխատավորական խնայողական դրամարկղների մարմիններում աշխատող, նաև խնայողական դրամարկղների վերստուգումներ կամ հետազոտումներ կատարող բոլոր անձինք պարտավոր են խստիվ պահպանել ավանդատուներին գործառնությունների գաղանապահությունը: Ամեն տեսակի տեղեկանքներ ավանդատուների մասին, նաև ավանդների հաշիվների դրության մասին, բացի իրենց՝ ավանդատուներից կամ նրանց հավատարմատարներից, խնամակալներից և խնամատարներից, տրվում են միմիայն դատական և քննչական մարմինների գրավոր պահանջներով՝ իրենց մոտ քննվող քրեյական գործերի կապակցությամբ (քաղաքացիական գործերի համար տեղեկանքներ չեն տրվում):

Ուրիշ վոչ մի պետական մարմին, ներառյալ և Ֆինանսական մարմինները, իրավունք չունեն պահանջելունշված տեղեկանքները: Այս հոդվածի կանոնները խախտող անձինք յենթարկվում են քրեյական պատասխանատվության:

5. Ավանդների անձեռնմխելիությունը, — Խնայողական դրամարկղները մուծած ավանդները վոչ մի կերպ չեն կարող յենթարկվել տույժի կամ կալանքի, յեթե դրա համար չկա քրեյական գործերի դատական և քննչական մարմինների վորոշումները:

Ավանդները քաղաքացիական գործերով տույժի կամ կալանքի չեն յենթարկվում:

6. Կտակալին կարգադրութիւններ:—Ավանդատուն իրավունք ունի այս հրահանգի 49 հոդվածով սահմանված կարգով մատնանշել խնայողական դրամարկղին այն անձանց, վորոնց արվելու յե ավանդն իր մահից հետո: Ավանդատուները խնայողքամարկղներում յեղած ավանդները կարող են կտակել ցանկացած անձնավորութեանը կամ կազմակերպութեանը:

Յեթե ավանդը կտակվում ե վոչ թե մի անձնավորութեան կամ մի կազմակերպութեան, այլ մի քանիսին, ապա ավանդատուն այդ ժամանակ պիտի մատնանշի յուր անշուր ժառանգի բաժնի չափը տոկոսներով:

Ավանդատուն իրավունք ունի փոփոխելու կամ վերացնելու կտակալին կարգադրութիւնը: Կտակալին կարգադրութիւնը չի զրկում ավանդատուին իր կենդանութեան ժամանակ իր ավանդը տնորինելու իրավունքից:

Խնամակալութեան կամ խնամատարութեան տակ զբտնվող անձինք, նույն թվում անչափահաս ավանդատուները, իրավունք չունեն ավանդներ ի համար կտակալին կարգադրութիւններ անելու:

7. Ավանդներից ստացվող յեկամուտներն ազատված են հարկադրումից:

Ավանդատուների մահից հետո նրանց ժառանգներին անցնող ավանդները յենթակա չեն այն հարկին, վորպիսին գանձվում ե ժառանգութեան կամ նվիրաբերութեան կարգով ժառանգած գույքից:

II. ՅԻԶԻԿԱԿԱՆ ԱՆՁԱՆՑ (ԱՌԱՆՁԻՆ ՔԱՂԱՔԱՑԻՆԵՐԻ) ԱՎԱՆԴՆԵՐԸ

8. Բնակչութեան (առանձին քաղաքացիներ) ավանդները կոչվում են ֆիզիկական անձանց ավանդներ:

Խնայողական դրամարկղի ավանդատու կարող ե լինել ինչպես չափահաս, նույնպես և անչափահաս քաղաքացին:

Մուծող եւ կոչվում ավանդատուլի անվան ավանդ մուծող անձնավորութիւնը:

9. Ավանդները կարող են մուծվել խնայդրամարկղներն առանց ժամկետը մասնանշելու: Այդպիսի ավանդները տրվում են ավանդատուլի պահանջով անմիջապես և կոչվում են «ցպահանջ ավանդներ» (անժամկետ):

Վորոշ, նախապես պայմանավորված ժամկետով մուծվող ավանդները կոչվում են «ժամկետային»: Այդ ավանդները կարող են մուծվել 3 ամսից փոշ պակաս ժամկետով:

Պայմանական են կոչվում այն ավանդները, վորոնք կարող են արվել միայն այն վորոշ պայմանները պահպանելով կամ առանձին հանգամանքները վերահասանելուց հետո, փորպիսիք ծանոթագրված են մուծողի կողմից՝ ավանդը մուծելու մոմենտին: Ընդամին՝ ավանդների պայմանները չպիտի հակասեն որեմքին և չպիտի ունենան վորևե փոշ պարզ կողմեր կամ դժվարութիւններ՝ այդ պայմանները կտարելու վերաբերմամբ: Ավանդի պայմանները կարող են փոփոխվել միայն մուծողի և ավանդատուլի ընդհանուր համաձայնութիւյամբ:

10. Ավանդներն ընդունվում են ինչպես անվանական, նույնպես և ներկայչական: Անվանական ավանդի ավանդատուլի հանդիսանում այն անձնավորութիւնը, վորի անունով դրամարկղն ընդունել ե ավանդը և տվել ե ավանդային փաստաթուղթ: Ներկայչական ավանդների ավանդատու համարվում ե ավանդային փաստաթուղթ ներկայացնողը (ներկայիչի անունով դուրս գըրված խնայդրքույկը և նրան կից վերահակիչ թերթիկը):

Ներկայչական ավանդներն ընդունվում են միայն շրջանային և քաղաքային խնայդրամարկղների գործառնութիւն մասերը: Պայմանական ավանդներ ներկայիչի անունով չեն ընդունվում: Ներկայչական ավանդների

համար կտակային կարգադրութիւններ չեն թույլատրւում:

11. Գրագետ ավանդատուն կարող է իր ցանկութեամբ բանալ ընթացիկ հաշիվ: Այդ դեպքում նա խնայողական գրքույկի փոխարեն ստանում է չեկային և հաշվարկային գրքույկներ:

Ավանդատուներն իրենց ընթացիկ հաշիվը անորինում են ներկայչական կամ անվանական կերպով դուրս գրվող չեկեր տալու միջոցով: Ներկայչական, նաև ժամկետային և պայմանական ընթացիկ հաշիվներ չեն բացվում:

III. ԱՎԱՆԳՆԵՐԸ ՏՆՈՐԻՆԵԼՈՒ ԿԱՐԳԸ

12. Ամեն մի շափահաս ավանդատու (բացի խնամակալութեան կամ խնամատարութեան տակ յեղոյներից), նաև անշափահասը, վորը անձամբ է մուծել ավանդն իր անունով, իրավունք ունի անորինել ավանդը և այդ ավանդից հասնող յեկամուտը:

Ավանդները լիովին կամ մաս-մաս կարող են արվել ավանդատուներին, նրանց որինական ներկայացուցիչներին և ավանդատուներից ու նրանց որինական ներկայացուցիչներից հավատարմագրեր ունեցող անձանց (այս հրահանգի 17—21 հոդ.):

Անշափահաս ավանդատուները հավատարմագրեր տալու իրավունք չունեն:

Ներկայչական ավանդը և այդ ավանդից հասնող յեկամուտը անորինելու իրավունքը արվում է ամեն մեկին, վորը խնայողամարկղին՝ կներկայացնի ներկայչական խնայողական գրքույկը և վերահսկիչ թերթիկը:

13. Անործունակ շափահասներին՝ հողեկան հիվանդների, թուլամիտների, նաև իրենց ֆիզիկական դրութեան հետևանքով իրենց իրավունքներն ինքուրոյնորեն պաշտպանել չկարողացող անձանց ավանդները անորինելու իրա-

վունքը պատկանում է դրանց խնամակալներին, կամ խնամատարություն յեղած գեպքում՝ (յեթե չափահասն իր ֆիզիկական դրության հետևանքով չի կարող պաշտպանել իր իրավունքները) հենց իրենց՝ անդործունակներին, նրանց խնամատարների համաձայնությամբ: Յերկու գեպքումն ել՝ ամբողջ ավանդը կամ նրա մի մասն ստանալու համար պահանջվում է խնամակալական և խնամատարական մարմինների գրավոր թույլտվությունը: Իսկ ավանդի տոկոսներն ստանալու համար՝ խնամակալական և խնամատարական մարմնի թույլտվությունը չի պահանջվում:

14. Վորեք մեկի կողմից 18 տարեկան հասակի չհասած անչափահասների անունով մուծած ավանդները՝ անորինում են՝

ա) 14 տարեկանից փոքր անչափահասների ավանդները՝ ծնողները և վորդեգրողները (առանց խնամակալական և խնամատարական մարմնի կողմից նշանակվելու) կամ անչափահասների խնամակալները (վորոնք պիտի ներկայացնեն խնամակալական կամ խնամատարական մարմիններին վորոշումներն իրենց խնամակալներ նշանակելու մասին):

Մինչև 14 տարեկան հասակ ունեցող անչափահասների ծնողները և խնամակալներն ավանդը կամ նրա մի մասն ստանալու համար պիտի ներկայացնեն խնամակալական և խնամատարական մարմինների գրավոր թույլտվությունը:

Ավանդի տոկոսներն ստանալու համար խնամակալական և խնամատարական մարմինների թույլտվությունը չի պահանջվում:

բ) 14-ից մինչև 18 տարեկան հասակ ունեցող անչափահասների ավանդներն՝ իրենք անչափահասները, բայց ծնողների (վորդեգրողների) կամ խնամատարների գրավոր համաձայնությամբ (վերջիններս պետք է ներկայացնեն խնամակալական և խնամատարական մարմինների վորոշումները՝ խնամատարներ նշանակելու մասին):

Յերկու զեպքումն ել՝ տնորինել ավանդը կամ թույլ-
տալու թյուն տալ անչափահասին ավանդն սասնալու հա-
մար կարող են միայն յերկու ծնողները միասին: Մի
ծնողին այդ իրավունքը տրվում է միայն յերկրորդ ծնողի
մահվան, զատարանով նրան ծնողական իրավունքները
զրկելու կամ ապահարզանի մասին խնայդրամարկղին փաս-
տաթուղթ ներկայացնելու զեպքում: Վերջին զեպքում
հարկավոր է միայն այն ծնողի համաձայնությունը, վորի
մոտ մնացել է անչափահասը:

15. Մուծողն իրավունք չունի տնորինելու ուրիշի
անվան մուծված ավանդը: Այս կանոնից բացառություն-
ներ են թույլատրվում միայն այն ժամանակ, յերբ մու-
ծողը, ուրիշի անունով պայմանական ավանդ մուծելով,
պայմանում փորոշել է, վոր նա կարող է յետ սասնալ
ավանդը կամ հանձնել մի ուրիշին՝ ավանդի պայմանում
նշված հանգամանքները վերահասնելուց առաջ ավանդա-
տույի մահվան զեպքում:

Մինչև պայմանական ավանդը մուծելու ժամանակ
նշված հանգամանքների վերահասնելը, այդ ավանդի
տնորինումը կարող է կատարվել միայն մուծողի համա-
ձայնությամբ այն անձի հետ, վորի անունով մուծված
է ավանդը:

16. Ժամկետային ավանդը մինչ ժամկետի վերա-
հասնելը կարող է տրվել բացառիկ զեպքերում՝ խնայ-
դրամարկղի վարիչի թույլտվությամբ:

17. Հալատարմագիր կարող է տրվել յերեք տարուց
վոչ ավելի ժամկետով: Իսկ յեթե հալատարմագրի գոր-
ծողության ժամկետը չի նշված նրանում, ապա նա վա-
վերական է համարվում մեկ տարվա ընթացքում՝ այն
տալու որից: Ավանդի տնորինման հալատարմագրերը
կորցնում են իրենց ուժը՝ ավանդատույի մահվան որից:

18. Հալատարմագրի ստորագրությունը վավերացնել
կարող է նոտարական գրասենյակը, ժողդատավորը, քաղ-

(ըջգործկումը, գյուղխորհուրդը, նաև պետական, կոոպերատիվ, հասարակական հիմնարկությունն ու ձեռնարկությունը, կամ այն զինվորական մասը, վորտեղ ավանդատուն ծառայում է և այն տան տնային վարչությունը, վորտեղ գրանցված է ավանդատուն:

Հավատարմագրի վրա յեղած ավանդատույի ստորագրությունը վավերացվում է վերոհիշյալ կազմակերպության ներքին փոքր և մեկի պատասխանատու անձի ստորագրությամբ և կնիքով: Անգրագեա ավանդատուները կողմից տրված հավատարմագրերը պիտի հաստատված լինեն նոտարական գրասենյակի, ժողգատավորի, ըջգործկումի քաղխորհրդի կամ գյուղխորհրդի կողմից:

19. Յեթե խնայդրամարկղում յեղած անձնական քարտն ունի ավանդատույի ստորագրությունը, իսկ հավատարմատարը լիազորված է միայն մեկ անգամ գրամն ստանալու համար (միանվագ հավատարմագիր) և այն ել 300 ուրլուց պակաս գումարով, ապա ավանդատույի ստորագրությունը հավատարմագրի վրա կարող է և վավերացված չլինել և գրամը տրվում է ստորագրությունը համեմատելու միջոցով:

20. Հավատարմագիրն առաջին անգամ խնայդրամարկղին ներկայացնելու ժամանակ՝ դրամարկղում պիտի մնա այդ հավատարմագրի պատճեն, վորը վավերացվում է խնայդրամարկղի վարիչի կամ ավագ վերահսկչի և վերահսկչի կողմից: Այդ պատճենն պիտի պահվի հատուկ գործում: Անձնական հաշվի վրա նշումն է արվում հավատարմագրի մասին:

Հավատարմագրի իսկականը պիտի ներկայացվի խնայդրամարկղին՝ ամեն անգամ դրամ ստանալու ժամանակ: Մի անգամ գրամն ստանալու համար տրված հավատարմագիրը մնում է խնայդրամարկղում:

21. Ավանդատուն իր հավատարմագիրը կարող է գրանցել խնայդրամարկղում յեղած անձնական հաշվում:

Իրա համար նա պիտի անձնական հաշվի «նշումների համար» սյունակում գրի՝

«Ավանդը ստորինել լիազորում եմ»

Վորի ստորագրութլունը հաստատում եմ: Ավանդատուն այդ նշումը հաստատում ե իր ստորագրութլամբ և ցույց ե տալիս գրանցման ուրը: Ավանդատույի ստորագրութլունը վավերացվում ե վերահսկչի կողմից:

Ավանդի այդպիսի հավատարմագիրը ույժի մեջ ե հավատարմագրի համար սահմանված ժամկետի ընթացքում (հոդ. 17):

22. Ավանդի տալը դադարեցվում ե այն դեպքում, յերբ այդ ավանդի վրա կալանք ե դրվում (քրեյական գործերի դատական և քննչական մարմինների կողմից) կամ թե այն դեպքում, յերբ մահացածից հետո մնացած ունեցվածքի պաշտպանման միջոցներն են ձեռնարկվում:

Ավանդի կալանքի կամ տալն արգելելու մասին նշումն ե արվում անձնական հաշվում՝ խնայգրամարկի վարիչի և վերահսկչի ստորագրութլամբ:

Իստական մարմինների որինական ույժի մեջ մասծ դատավճիռներով և վորոշումներով ավանդները արվում են այն անձանց կամ հիմնարկութլուններին, վորոնք մասնանշված են այդ դատավճիռներում և վորոշումներում:

Մահացածների այն ավանդները, վորոնք մուծված կամ կալանավորված են ժառանգութլան պաշտպանութլան միջոցներ ձեռնարկելու կարգով, արվում են այն մարմինների վորոշումների հիման վրա, վորոնց կարգադրութլամբ ունեցվածքի պաշտպանութլան միջոցներ են յեղել ձեռնարկված, կամ թե մահացած ավանդատիրոջ ժառանգներին:

Ներկայչական ավանդներ տալը դադարեցվում ե դատարանի վորոշումով՝ խնայգրքույկի կամ վերահսկիչ թերթիկի կորուստի դեպքում:

23. Խնայգրամարկղներին իրավունք և տրվում ան-
շխանական անվանդներին համար պահանջելու ավանդա-
տուլից, վեր նա ներկայացնի անցադրային փաստա-
թուղթը, այսինքն՝ անցադիր կամ անցադրի փոխարեն՝
միլիցիայի կողմից տրված ժամանակավոր վկայականը:
Ձին, ծառայողները ներկայացնում են զինմասերի վկա-
յականները: Յեթե ավանդատուն ապրում և գյուղական
վայրում և պարտավոր չի անցադիր ստանալու, ապա
անցադրի փոխարեն ներկայացվում և գործկոմի, միլի-
ցիայի կամ գյուղխորհրդի կողմից տրված վկայականը:

Այդ վկայականն ընդունվում և այն ժամանակ, յերբ
նրա վրա կա վկայականի տիրոջ ստորագրությունը՝
հաստատված այն հիմնարկության կողմից, վերը ավել և
այդ վկայականը:

24. Ավանդատույի մահից հետո, նրան պատկանող
ավանդը տրվում և կտակային կարգադրության մեջ մատ-
նաշված անձանց, վորոնք պիտի ներկայացնեն ավան-
դային փաստաթուղթը, Ջագա-ի տեղեկանքը՝ ավանդա-
տույի մահվան մասին, նաև ստացողի անձնավորությունը
հաստատող վկայականը (հոդ. 23):

25. Ավանդատույի մահից հետո, կտակային կարգա-
դրության բացակայության դեպքում, ավանդը կամ նրա
մի մասը վոչ ավել 300 ռուբլուց տրվում և խնայգրամ-
արկղ ներկայացած ավանդատույի ժառանգներին՝ առանց
ստացողների ժառանգական իրավունքներին՝ մասին նոտա-
րական մարմինների վկայական ներկայացնելու: Այդ
ժառանգները պիտի ներկայացնեն մահացածի ավանդային
փաստաթուղթը, Ջագա-ի տեղեկանքը՝ ավանդատույի
մահվան մասին ու ստացողների անձնավորությունը և
ավանդատույի հետ ունեցած նրանց ազգակցական կապը
հաստատող վկայականներ (վորոնց ուլթով ստացողները
ժառանգներ են հանդիսանում): Այդ բոլոր փաստա-
թղթերը պիտի մնան խնայգրամարկղում իսկականով կամ

վաճակներուց զամբ պատճեններով: Ներկայացած ժառանգները դրամն ստանալու ժամանակ պարտավորազիր են տալիս այն մասին, զոր ուրիշ ժառանգներ ներկայանալու դեպքում՝ նրանք կվճարեն ժառանգությունից նրանց հասնող մասն իրենց միջոցներից:

Համաձայն ԱՄՖՆՀ քաղաքացիական որենսդրքի 418 հոդ, և մյուս դաշնակից հանրապետությունների քաղաքացիական որենսդրքերի համապատասխան հոդվածների, ժառանգներ են հանդիսանում ուղակի ծագում ունեցողները, (զավակները, թուները, ծուները) վորդեր վրածները (նրանցից ծագում ունեցողները) և մահացածի կենդանի մնացած ամուսինը, նաև այն անաշխատունակ և չունեվոր անձինք, վորոնք մինչև նրա մահը վոչ պակաս քան մի տարի փաստորեն գանվել են մահացածի լիակատար խնամքի տակ:

Այն դեպքում, յեթե կտակային կարգադրություն արված չի յեղել, ավանդը կամ 300 ուուրուց բարձր նրա մի մասը կարող է արվել ժառանգներին՝ նոտարական մարմինների համապատասխան փաստաթղթեր ներկայացնելուց հետո:

26. Մահացած ավանդատույի գրքույկը և նոտարական մարմնի կամ Ֆինմարմնի վորոշումները՝ ավանդատույին բժշկական ոգնություն ցույց տալու, հիվանդության ժամանակ խնամելու, թաղելու և այլնի ծախսերը ավանդից հատուցելու մասին ներկայացնելուն պես՝ խնայդրամարկղները տալիս են համապատասխան գումարներ ավանդից:

Այդ վորոշման մեջ պիտի մատնանշված լինեն՝ տրվող գումարը, հատուցումն ստանալու իրավունք ունեցող անձնավորությունը, գրքույկի համարը, վորով արվում է գումարը և ավանդատույի ազգանունը:

27. Այն դեպքում, յեթե մահացած ավանդատուն ժառանգներ չունի և կտակային կարգադրություն չի

թողել, նրա ավանդը համարվում է անժառանգ և տու-
կոսները հետ միասին պիտի փոխանցվի բյուջեյի յեկա-
մուտը՝ Ֆինամարմնի զբաղուր պահանջով կամ նոտարական
մարմնի վկայականով:

28. Արտասահմանում գտնվող խորհրդային քաղա-
քացիները և ոտարյերկրյա քաղաքացիներն ավանդները
տնօրինում են հետևյալ կարգով (ԽՍՀՄ ՖժԿ և ԽՍՀՄ
Պետբանկի Վարչության 22/2—32 թ. № № 83 և 84
հրահանգներին համապատասխան)․

ա) Այն խորհրդային քաղաքացիներ հանդիսացող
ավանդատուները, վորոնք խորհրդային մշտական աշխա-
տանքով են զբաղված արտասահմանում, կամ թե խոր-
հրդային կազմակերպություններին կողմից ժամանակա-
վորապես գործուղվել են արտասահման, իրենց ավանդն
ազատ կերպով կարող են տնօրինել արտասահմանից
(չեկեր և հավատարմագրեր տալ ԽՍՀՄ-ում գտնվող
անձանց, հրամաններ տալ այլ անձանց հաշիվներին
փոխանցելու համար): Սակայն այդ ավանդատուների
հաշիվներում վորևե գումարների ընդունումը թույլա-
տրվում է միայն խորհրդային կազմակերպություններից
խակ մասնավոր անձերից չի թույլատրվում:

բ) Խորհրդային քաղաքացիներ հանդիսացող այն
ավանդատուները, վորոնք մեկնել են արտասահման վոր-
պես մասնավոր անձինք, մինչ ԽՍՀՄ վերադառնալը չեն
կարող տնօրինել իրենց ավանդը վոչ անձամբ, վոչ ել
լիազորի միջոցով (յեթե նույնիակ վերջինս գտնվում է
ԽՍՀՄ-ում): Զի թույլատրվում նաև վորևե անձերից կամ
կազմակերպություններից գումարներ ընդունելն՝ այդ-
պիսի ավանդատուների հաշիվներում հաշվեզբելու հա-
մար:

գ) ԽՍՀՄ-ում գտնվող ավանդատու ոտարյերկրա-
ցիներն իրենց ավանդը տնօրինում են խորհրդային քա-

զաքաջացիների համար սահմանված ընդհանուր հիմունքներով:

Ոտարյերկրյա քաղաքացու անվան հաշիվներ բացելը խնայդրամարկղում՝ իրավունք չի տալիս ավանդն այդ հաշվից՝ արտասահման փոխադրելու (մաս-մաս կամ լրիվ):

Արտասահման մեկնած ոտարյերկրյա քաղաքացիներ հանդիսացող ավանդատուներն իրենց ավանդը կարող են տնօրինել անձամբ կամ հավասարմատարի միջոցով մի-միայն ԽՍՀ Միության Ֆինանսների ժողովրդական Կոմիտեի ատի թուղթով (յուրաքանչյուր առանձին զեպքում): Ճիշտ նույնպես, ԽՍՀՄ ՖՓԿ թուղթով կարող են փոքեք մեկի կողմից լրացվել արտասահմանում գանձող ոտարյերկրյա քաղաքացիներին պատկանող ավանդները խնայդրամարկղներում:

Յեթե խնայդրամարկղին հայտնի չե դառնում, վոր ավանդատուն ոտարյերկրյա քաղաքացի չե, նա պարտավոր ե հրահանդի տվյալ կեսը հայտարարել նրան, անձնական հաշվի վրա նրան ստորագրել տալով:

IV. ԱՎԱՆԴԱՏՈՒ ԻՐԱՎՍԲԱՆԱԿԱՆ ԱՆՁԻՆԷ ՅԵՎ ՆՐԱՆՑ ԻՐԱՎՈՒՆՔՆԵՐԸ: ԻՐԱՎՍԲԱՆԱԿԱՆ ԱՆՁԱՆՑ ԱՎԱՆԴՆԵՐԸ ՏՆՈՐԻՆԵԼՈՒ ԿԱՐԳԻ ԱՌԱՋԱՆԱՀԱՏԿՈՒՅՑՈՒՆՆԵՐԸ

29. Կազմակերպությունների (հիմնարկությունների, ձեռնարկությունների, կոլտնտեսությունների, ընկերությունների կոլեկտիվների և այլն) ավանդները կոչվում են իրավաբանական անձանց ավանդներ:

Խնայդրամարկղների ավանդատու լինելու իրավունք ունեցող իրավաբանական անձանց կատեգորիաների ցուցակը սահմանվում ե ԽՍՀ Միության Ֆինանսների ժողովրդական Կոմիտեի ատի հատուկ վորոշումով:

30. Իրավաբանական անձանց ավանդների կարգին են պատկանում նաե այն դրամային գումարները, վորպիսիք պատկանում են կազմակերպություններին և

ավանդ են մուծվում կազմակերպութունները պաշտոնատար անձանց կողմից (լիազորներ, ղեկավարներ, հաշվետու անձինք):

Այդ պաշտոնատար անձանց համար խնայդրամարկոնները կարող են հաշիվներ բացել՝ զանազան միջոցներ, հաշվետու դումարներ և այլն պահելու համար միայն այն կազմակերպութունները անուշնով, վերտեղ աշխատում են այդ անձինք* (տվյալ կազմակերպութունից լիազորութուններ ներկայացնելով խնայդրամարկոն) և այն ել միմիայն պետական բանկի բաժանմունքի թույլտվութամբ: Պաշտոնատար անձինք այդ ավանդները կարող են անորինել իրավաբանական անձանց ավանդները անորինելու համար սահմանված ընդհանուր հիմունքներով:

31. Իրավաբանական անձանց ավանդները կարող են յենթարկվել կալանքի և այդ ավանդները վրա կարող և սույս գրվել դատական մարմինների (քաղաքացիական և քրեյական գործերով) վորոշումների և վճիռների ուլ-ժով, քրեյական գործերի քննչական մարմինների վորոշումների ուլ-ժով, նաև բյուջեյին տրվելիք հարկային և վոչ հարկային վճարումների և սոցալի վճարումների գանձումների գործերով:

32. Առանձին իրավաբանական անձանց ավանդները մասին տեղեկանքներ խնայդրամարկոնները պարտավոր են տալ խորհրդային հսկողության մարմինները, գատական մարմինների, (ինչպես քրեյական, նույնպիս և քաղաքացիական գործերի) քննչական մարմինները, ֆինցանցի վերադաս հիմնարկների հարցումներով, վորի մեջ և մտնում տվյալ կազմակերպութունը:

33. Իրավաբանական անձանց անուշնով կարող և բացվել միայն ընթացիկ հաշիվներ: Ժամկետային և պայմանական ավանդներ իրավաբանական անձանց անուշնով չեն ընդունվում:

34. Իրավաբանական անձը խնայդրամարկղին պիտի ներկայացնի ավանդը անորինելու համար լրագրված անձանց աղգանուններն ու ստորագրությունների վավերացված նմուշները և կնիքի նմուշը: Խնայդրամարկղին իրավաբանական անձի ավանդային կարգադրությունը կատարում է միայն այն դեպքում, յեթե համապատասխան փաստաթղթերն (չեկեր, հրամաններ, հավատարմագրեր և այլն) ստորագրված են այդ լրագրների կողմից: Հաշիվ բացելիս՝ իրավաբանական անձը խնայդրամարկղին պիտի ներկայացնի տվյալ իրավաբանական անձի գոյության ապացույց (կանոնադրություն, վերադաս կազմակերպության թույլտվություն և այլն): Խնայդրամարկղին ներկայացրած փաստաթղթերի անուններն ու համարները, յերբ և փորակեց և արված ու փաստաթղթերը տված կազմակերպությունների անունները գրանցվում են անձնագրական հաշվի քարտերում («նշումների համար» սյունակում):

15/5/ Կրոնական միավորումների միջոցները, թեև այդ միավորումները չունեն իրավաբանական անձանց իրավունքները, հաշվի յեն անվում վորպես իրավաբանական անձանց միջոցներ: Նման կարգը սահմանված է բնակչության ավանդների ավելի ճշգրիտ հաշվառման համար:

Կրոնական միավորումների միջոցներն ի պահ են ընդունվում խնայդրամարկղներում, հավատացողների ընկերության կամ խմբի լրագրի անունով:

Ընթացիկ հաշիվ բացելիս՝ կրոնական միավորումից պահանջվում է ներկայացնել ցուցակագրող մարմնի կողմից վավերացված փաստաթուղթ այն մասին, վոր կրոնական ընկերությունը կամ խումբը, գրամական գործառնություններ կատարելու համար՝ լրագրել և այն տվյալ անձնավորության, վորի անունով մուծվում են գրամները:

Այն դեպքերում, յերբ աղթաաները լուծարքի յեն-

Թարկելիս՝ կրոնական ընկերությունները լուծարքի չեն յենթարկվում, զբամական միջոցները մնում են վերջիններիս արամազբուծյան առկ՝ պետաշխխնայդբամարկղներում գանվող ընթացիկ հաշիվներում:

Իբեն՝ կրոնական ընկերություն կամ խմբակի լուծարքի յենթարկելու զեպքում, զբամական միջոցները փոխանցվում են պետաշխխնայդբամարկղների պահեստի կապիտալը:

Վ. ՅԵԿԱՄՈՒՏ ԱՎԱՆԳՆԵՐԻ ԳԾՈՎ

36. Առանձին քաղաքացիների ալանդների և ընթացիկ հաշիվների համար խնայդբամարկղները վճարում են տարեկան 3⁰/₀:

37. Իրավարանական անձանց ալանդների համար խնայդբամարկղները վճարում են՝

ա) կոլանտեսությունների ալանդների համար — 3⁰/₀ տարեկան:

բ) մնացած կատեգորիաների իրավարանական անձանց ալանդների համար — 1⁰/₀ տարեկան:

Կրոնական միավորումների ալանդների համար յեկամուտը վճարվում է իրավարանական անձանց համար սահմանված զբույքներով (1⁰/₀ տարեկան):

ՎԷ. ԱՎԱՆԴԱՅԻՆ ԳՈՐԾԱՌՆՈՒԹՅՈՒՆԸ ՁԵՎԱԿԵՐՊԵԼԻՍ ԿԻՐԱՌՎՈՂ ՓԱՍՏԱԹՂԹԵՐԸ

38. Ալանդային գործառնությունները ձեակերպելու համար խնայդբամարկղները կիրառում են հետևյալ հիմնական ձեերի փաստաթղթերը՝

ա) Խնայդդական զբբույի (ձե Ն 2) — փաստաթուղթ, փորը տալիս է խնայդբամարկղը ալանդատույի ձեռքը և փորը հաստատում է այն մնացորդը, փորախին ալանդատուն իրավունք ունի ստանալու խնայդբամարկղում:

Խնայդդական զբբույիները բլանկները հաշվի յեն առնվում փորպես արժեքավոր բլանկներ:

բ) Հաշվարկային գրքույկ (ձև № 5)—ծառայում է ընթացիկ հաշվի մուտքի գործառնությունները խնայող-բամարկղի կողմից գրանցելու համար:

գ) Ձեկային գրքույկ (ձև № 6)—պարունակում է բրուշուրացված 25 չեկերի բլանկներ ճշտորեն լրացված (տես հոգ. 48) և ստորագրված չեկն իրենից ներկայացնում է խնայողբամարկղում ընթացիկ հաշիվ բացած ավանդատույի հրամանը՝ վերջ գումար վճարելու համար:

Ձեկային գրքույկները հաշվի են տնվում, վորպես խիստ հաշվառման բլանկներ:

դ) Անձնական հաշիվ (ձև № 1)—ծառայում է խնայողբամարկղին՝ յուրաքանչյուր առանձին ավանդատույի—ֆիզիկական անձի ավանդի մնացորդի շարժման հաշվառման համար, նաև ավանդի տսկոմների հաշվառման համար:

Ամեն մի անձնական հաշիվ բացելիս վերահսկիչը պիտի ստորագրի այդ հաշիվը: Անձնական հաշիվները խնայողբամարկղում պահվում են փակվող քարտակալներում, վորոնց բանալիները գանվում են վերահսկիչի մոտ: Անձնական հաշիվների քարտերը դասավորվում են քարտակալում հաշիվների համարների կարգով և հարյուրական համարներով միմիանցից բաժանվում են միջադիրներով:

Ստորին խնայողբամարկղներից հանձնված և իրեն՝ շրջ(քաղ)խնայողբամարկղի անշարժ ավանդների անձնական հաշիվները, նաև ներկայչական ավանդների անձնական հաշիվները պահվում են շրջ(քաղ)խնայողբամարկղի գործառնության մասում հատուկ քարտակալներում, վորոնց բանալիները գանվում են այն անձնավորության մոտ, վորին շրջ(քաղ)խնայողբամարկղի հրամանով իրավունք է տրված թույլ տալու ներկայչական և անշարժ ավանդների բաց թողնումը (այսինքն՝ միայն շրջ-

խնայդրամարկղի փարիչի, գլխավոր (ավագ) հաշվապահի կամ ավագ վերահսկչի մոտ):

Անձնական հաշիվներ բացվում են ամեն մի առանձին ավանդատույի համար: Միացյալ հաշիվները տարվում են (ըրջ(քաղ)խնայդրամարկղների գործառնության մասերում) միայն մանր ավանդների համար (Ֆիզիկական անձանց համար 5 ուրբ+ պակաս, իսկ իրավաբանականի համար — 25 ուրբ+ պակաս) փորոնք պայմանականորեն փակված հաշիվներից փոխադրվել են միացյալ հաշիվներին: Պայմանականորեն փակված այն հաշիվների ցուցակները, փորոնց ավանդները փոխանցվել են միացյալ հաշիվին, պահվում են յուրաքանչյուր խնայդրամարկղի համար առանձին գործում (ըրջխնայդրամարկղի վարիչի, գլխավոր հաշվապահի կամ ավագ վերահսկչի պատասխանատվությամբ): Վորևե այլ միացյալ հաշիվներ պահելը խնայդրամարկղներում, արգելվում է:

յե) № 1 — յու ձևի անձնական հաշիվները կիրառվում են իրավաբանական անձանց ընթացիկ հաշիվների համար: Այդ հաշիվները տարվում են յերկու որինակից, փորոնցից մեկն ուղարկվում է ավանդատույին՝ թերթը լրանալուց, նաև տարին վերջանալուց հետո:

զ) Գործառնության որագիր, փորի մեջ տարվում է որվա ընթացքում խնայդրամարկղի կողմից կատարվող բոլոր գործառնությունների հերթական զբանցումը:

ե) Որգեքներ, փորոնք դուրս են գրվում ամեն մի առանձին ավանդային գործառնության համար: Ավանդը կանխիկ զբամով մուծելու և ստանալու գործառնությունների ժամանակ՝ ոգտագործվում են № 51 ձևի որգեքներ: Ավանդների հաշվային ըրջանառությունների ժամանակ (հաշվեգրում և դուրսգրում) դուրս է գրվում ավանդի հաշիվին կատարվող գործառնության որգեք և միաժամանակ № 52 ձևի տեղեկանք հետագա հսկողության համար:

բ) Հսկիչ թերթ (կանաչ գույնի), վորը արվում է ներկայական ավանդ մուծող ավանդատույին խնայգրքույկի հետ միասին: Հսկիչ թերթերը հաշվի յեն անվում իսրպես արժեքավոր բլանկներ:

թ) Այբուբենական քարա № 13 ձևի — ավյալ ավանդատույի հաշվի համարի մասին տեղեկանալու համար: Այբուբենական քարտերը տեղավորվում են փակվող հատուկ քարտակալում, այբուբենական կարգով (ըստ ազգանունների, իսկ նույնանուն ազգանունների դեպքում — այբուբենական կարգով՝ ըստ անունների):

39. Յուրաքանչյուր խնայգրամարկղ բոլոր հաշիվները համարակալում է հերթական համարներով, սկսելով № 1-ից: Ընդամին՝ սահմանվում է առանձին-առանձին համարակալում ֆիզիկական անձանց ավանդների և իրավաբանական անձանց ավանդների համար: Առանձին համարակալում է սահմանվում ներկայական ավանդների համար:

Հաշվի համարը նշվում է ավանդային գործառնության բոլոր փաստաթղթերի վրա՝ խնայողական կամ հաշվարկային գրքույկի վրա անձնական հաշվի քարտի վրա, գործառնության որագրում, որդերների և չեկերի վրա:

Հաշիվների համարակալումը պիտի լինի խիստ հետևյալի: Միատեսակ համարներ (լիտերներով, նշաններով և այլն) չեն թույլտարվում: Փակված հաշիվների համարները չեն վերականգնվում և հանձնվում ուրիշ հաշիվներին:

Յերկու խնայգրամարկղների ձուլվելու դեպքում՝ նրանցից մեկի հաշիվների համարակալումը պիտի փոփոխվի, բայց միմիայն այն չափով, վորքան վոր ավանդատուները ներկայանում են խնայգրամարկղին:

40. Ժամկետային և պայմանական ավանդների բոլոր փաստաթղթերի վրա, առանց բացառության, դրվում

ե շտամպ ավանդի տեսակի անունով (որինակ՝ «ժամկետա-
յին»), «պայմանական»):

Բոլոր փաստաթղթերը վրա, բացի հաշվի համարից,
նշվում է նաև այն խնայդրամարկղի համարն ու անունը,
վորտեղ պահվում է հաշիվը (կոտորակով՝ գծի վրա — շՊ
(քաղ)խնայդրամարկղի համարը, գծի տակ — ստորին
խնայդրամարկղի համարը):

Ավանդատույին տրվող փաստաթղթերի վրա, բացի
գրանից, պիտի մասնանշված լինի խնայդրամարկղի
հասցեն:

VII. ԱՎԱՆԴԱՅԻՆ ԳՈՐԾԱՌՆՈՒՅՅԱՆ ՏԵԽՆԻԿԱՆ

41. Սկզբնական մուծումն ընդունելը.— Տվյալ ավան-
դատույի համար հաշիվ բացելիս վորպես ավանդ մուծ-
վող գումարը կոչվում է սկզբնական մուծում: Սկզբնա-
կան մուծումներն ընդունվում են ֆիզիկական անձերից
5 ուսրուց փոչ պակաս գումարներով: Հետագա մուծում-
ները կոչվում են լրացուցիչ: Սկզբնական մուծումը ձևա-
կերպվում է հետևյալ ձևով՝

Վերահսկիչը՝

ա) առաջարկում է մուծողին այբուբենական քար-
տում գրել ազգանունն, անունը և հայրանունը: Անձնա-
կան հաշվի հերթական համարը գրում է այբուբենական
քարտում: Յեթե մուծողն անգրագետ է, այբուբենական
քարտը լրացնում է վերահսկիչը: Ներկայչական ավանդ
մուծելիս այբուբենական քարտը չի լրացվում:

բ) Կազմում է № 51 ձևի մուտքի որդեր՝ նշելով
նրանում ավանդատույի հաշվի համարը, ազգանունն,
անունը և հայրանունը, մուծման գումարը, տարին,
ամիսը, օրը, ավանդի մնացորդն ու տոկոսները: Որդերի
վրա գնում է խնայդրամարկղի շտամպը: Առաջարկում է
ավանդատույին կամ մուծողին տալ իր ստորագրութան
նմուշը որդերի վրա: Յեթե սկզբնական մուծումը անում

և վոչ ինքն ավանդատուն, ապա որդերի վրա ստորագրութեան առաջ նշում ե՛ «մուծող»:

դ) Անձնական հաշվի քարտում գրում ե այդ հաշվի հերթական համարը և ստորագրում ե քարտի վերին մասում («վերահսկիչ» բառի դիմաց): Լրացնում ե հետևյալ սյունակները՝ ավանդատույի ազգանունն, անունը և հայրանունը, ավանդատույի հասցեն, նրա տարիքը և զբաղմունքը:

դ) Առաջարկում ե ավանդատույին ստորագրել անձնական հաշվի քարտի «ստորագրութեան նմուշը» սյունակում: Յեթե ավանդատուն անգրագետ ե, վերահսկիչն անձնական հաշվի քարտում նշում ե՛ «անգրագետ ե» և քարտում («նշումների համար» սյունակում) գրանցվում ե անցագրային փաստաթղթի համարն ու անունը (տես հոդ. 23), վորը պիտի ավանդատուն ներկայացնի խնայդրամարկդին հետագա գործառնությունների ժամանակ խնայգրքույկի հետ միասին:

յե) Յեթե ավանդ մուծողն ավանդատու չի հանդիսանում, անձնական հաշվի քարտի «գործառնություն» սյունակում և մուտքի որդերում նշում ե — «ավանդը մուծված ե այսինչի կողմից»: Ավանդատույի ստորագրութեան նմուշը վերցվում ե այն ժամանակ, հենց վոր նա ներկայանում ե խնայդրամարկդին (անձնական հաշվի և թղթի առանձին թերթի վրա, հետևյալ վերնագրով՝ «№... հաշվի ավանդատույի ստորագրութեան նմուշ հետագա հսկողութեան համար»): Ստորագրութեան այդ նմուշը վերահսկիչն ստուգում ե անցագրի կամ անցանկի վրա փոխարինող փաստաթղթի հետ (տես հոդ. 23): Ներկայացրած փաստաթղթի համարը և անունը նշվում են անձնական հաշվի քարտի «նշումների համար» սյունակում և հետագա հսկողութեանն ուղարկվող թերթի հակադիր յերեսին:

զ) Ավանդը ներկայական մուծելիս՝ անձնական հաշ-

վի քարտում ազգանվան փոխարեն գրում ե «Ներկայա-
կան» (на пред'явителя), վոչ մի տեղեկութուններ
ավանդատույից չի վերցնում և ստորագրութուն չի
պահանջում:

ե) Անձնական հաշվի քարտում գրում ե տարին,
ամիսը, օրը, մուծման գումարը և այդ նույն գումարը
«մնացորդ» սյունակում և մուծման գումարի համար հաշ-
վում ե տոկոսներ մինչև տարվա վերջը՝ գրանցելով այդ
հաշված տոկոսները «հաշված ե» և «մնացորդ» սյու-
նակներում:

ը) պարաստում ե խնայգրքույկը՝ գրանցում ե նրա-
նում խնայգրամարկդի համարը և անունը, ավանդատույի
անունը, հայրանունը, ազգանունը և անձնական հաշվի
համարը՝ խնայգրքույկի բոլոր եջերում, գրանցում ե խնայ-
գրքույկում տարին, ամիսը, օրը, մուծման գումարը թվա-
նշաններով, ավանդի մնացորդը բառերով և ստորագրում ե
գործառնության գրանցումը և խնայգրքույկի վերնաեջը:

թ) յեթե ավանդը ներկայահական ե մուծված, լրաց-
նում ե հսկիչ թերթը խնայգրքույկի համար: Հսկիչ թեր-
թում նշում ե խնայգրամարկդի համարը և անունը, հաշ-
վի համարը, թերթը հանձնելու ժամանակը և կարում ե
թերթի թվանշաններն այնպես, վորպեսզի թերթում մնա-
ցած թվանշանները համապատասխանեն հաշվի ավանդի
մնացորդին: Հսկիչ թերթի վերին աջ անկյունում
գնում ե շտամպ կամ գրում ե ձեռքով «Ներկայահական
ավանդ»: Հսկիչ թերթի արմատում նշում ե տարին,
ամիսը, օրը, հաշվի համարը, ընդունված գումարը և այդ
նույն գումարը գրանցում ե «ավանդի մնացորդը» սյու-
նակում:

Հսկիչ թերթի համարը գրանցում ե խնայգրքույ-

կում և անձնական հաշվի քարտում («գործառնություն» սյունակում), նաև մուտքի որդերում:

ժ) գրանցում ե գործառնության որագրում հաշվի համարը, ավանդատույի ազգանունը (ներկայչական ավանդինը՝ «ներկայչական» բառը), մուծման գումարը, իսկ ներկայչական ավանդինը՝ և հսկիչ թերթի համարը:

ի) խնայգրքույկն որդերի հետ միասին, իսկ ներկայչական ավանդինը՝ և հսկիչ թերթի հետ միասին անմիջականորեն (վոչ ավանդատույի միջոցով) հանձնում ե գանձապահին:

Ներկայչական խնայգրքույկը և հսկիչ թերթը հանձնելիս՝ վերահսկիչը նախագրուչացնում ե ավանդատույին, վոք ավանդային, փաստաթուղթը (խնայգրքույկը, նրա հսկիչ թերթը կամ յերկուսը միասին) կորցնելու դեպքում՝ այդ փաստաթուղթը խնայգրամարկղին ներկայացնող ամեն մի մարդ կարող ե ստանալ ավանդը և վոք այդ կորուստի ժամանակ ավանդատուն իր իրավունքն ավանդի համար կարող ե վերականգնել միայն դատարանի միջոցով:

Ավանդատույին գանձապահի կողմից կանչելու համար (խոշոր խնայգրամարկղներում) համարով ժեռոն ե տալիս ավանդատույին (թիթեղյա կամ թղթե) նշանակելով այդ համարը որդերի վրա:

լ) Այբուբենական քարտը դնում ե այբուբենական քարտակալում, իսկ անձնական հաշվի քարտը — անձնական հաշիվների քարտակալում:

Գանձապահը՝

ա) Որդերում մատնանշված ժեռոնի համարով կանչում ե ավանդատույին,

բ) Վերահսկիչի կողմից նրան հանձնված փաստաթղթերով պարզում ե մուծման գումարը, համեմատում ե

խնայգրքույկի (խակ ներկաչական ավանդինը՝ նաև հակիչ թերթի) գրանցումները որդերի գրանցումների հետ:

դ) Ավանդատույից (մուծողից) ընդունում է զբամբ:

դ) Ստորագրում է գրքույկը և որդերը (խակ ներկաչական ավանդինը՝ և հակիչ թերթը):

յե) Որդերը թողնում է իր մոտ, խնայգրքույկը (խակ ներկաչական ավանդինը՝ և հակիչ թերթը) հանձնում է ավանդը մուծած անձնավորութան:

42* Լրացուցիչ մուծումն ընդունելը:

Լրացուցիչ մուծումներն ընդունում է ավանդային փաստաթուղթ տված խնայգրամարկղը: Այդ գրամարկղը լրացուցիչ մուծումները կարող է ընդունել և առանց խնայգրքույկը ներկայացնելու:

Լրացուցիչ մուծումներ կարող են արվել և ցանկացած ուրիշ խնայգրամարկղում, բայց խնայգրքույկի ներկայացնելն այդ ժամանակ պարտադիր է: Կատարված գործառնությունը գրանցվում է խնայգրքույկում, ընդունված լրացուցիչ մուծումն առանց կոմիսսիա գանձելու փոխադրվում է № 10 ձևով կամ № 10-ա ձևով այն խնայգրամարկղը, փոքր տվել է ավանդային փաստաթուղթը (տես փոխադրումների և ակկրեդիտիվային գործառնությունների հրահանգը, հրատ. 1935 թ.):

Կանխիկ զբամբների փոխադրումներն ավանդներում հաշվեգրելը կատարվում է փոխադրումների և ակկրեդիտիվային գործառնությունների հրահանգում մատնանշված հիմունքներով (1935 թ. հրատ.):

Տվյալ ավանդատույի անձնական հաշիվը պահող խնայգրամարկղը լրացուցիչ մուծումները ձևակերտում է հետևյալ կարգով.

Վերահսկիչը՝

ա) ընդունում է ավանդատույից խնայգրքույկն

ու լրացրած որդերը (կամ ինքն ե լրացնում այդ) յեթե
ավանդատուն անդրադես ե), քարտակալից հանում ե
այդ ավանդատույի անձնական հաշիվը, համեմատում ե
հաշիվի համարը, ավանդատույի ազգանունն, անունը ե
հայրանունը ե ավանդի մնացորդի նույնությունը՝ խնայ-
գրքույկում ե անձնական հաշվում: Խնայգրքույկում ե
անձնական հաշիվի քարտում յեղած ավանդի մնացորդի
տարբերության գեպքում՝ վերահսկիչը գործառնության
որագրով ստուգում ե տարբերության պատճառը ե ստու-
գումից հետո գրանցում ե խնայգրքույկում նրանում
չգրանցված գործառնությունները:

բ) Գրանցում ե խնայգրքույքում տարին, ամիսը,
որը, գործառնության բովանդակությունը («ընդունված
ե»), մուծման գումարը թվանշաններով, ավանդի մնա-
ցորդը թվանշաններով ե բառերով, ստորագրում ե գրան-
ցումը: Անձնական հաշիվի քարտում գրանցում ե տարին,
ամիսը, որը, գործառնության անունը, մուծման գումարը
ե ավանդի մնացորդը թվանշաններով, հաշվում ե մուծված
գումարի տոկոսները, գրանցում ե այդ գումարը և տոկոսնե-
րի մնացորդն անձնական հաշվում: Համեմատում ե անձնա-
կան հաշվում ե խնայգրքույկում յեղած ավանդի հոր
մնացորդը: Գրանցում ե որդերում ավանդի ե տոկոսների
մնացորդը ե ստորագրում ե այդ որդերը: Գրանցում ե
գործառնության որագրում հաշիվի համարը, ավանդատույի
ազգանունը ե ընդունված գումարը: Փետոն ե տալիս
ավանդատույին, նշելով որդերում այդ փետոնի համարը:
Անձնական հաշիվի քարտը դնում ե քարտակալում:

գ) ներկայական ավանդի գծով, բացի դրանից, ըն-
դունում ե ավանդատույից հսկիչ թերթը խնայգրքույկի
հետ միասին ե հսկիչ թերթ ի հաշիվհամարը ե ավանդի

Մնացորդը համեմատում ե խնայգրքույկի և անձնական հաշվի քարտի, հաշվի համարի և ավանդի մնացորդի հետ, նաև ստուգում ե ներկայացրած թերթի համարը անձնական հաշվի գրանցումով: Մարում ե ներկայացրած հսկիչ թերթը մակագրելով՝ «մարված ե այսինչ որը, ամսին, տարեթվին» և իր ստորագրությամբ ամրացնում ե այդ հսկիչ թերթը որդերին: Չեղկերպում ե նոր հսկիչ թերթ, նշելով նրանում խնայգրամարկիչի համարը և անունը, հաշվի համարը, թերթը տալու որը, ամիսը, տարին և կարելով թողնում ե գործառնությունից հետո մնացած ավանդի մնացորդի գումարի շափով թվանշաններ: Հսկիչ թերթի արմատում նշում ե որը, ամիսը, տարին, հաշվի համարը, ընդունված գումարը և այդ նույն գումարը գրանցում ե «ավանդի մնացորդը» սյունակում:

Հսկիչ թերթի վերին աջ անկյունում նշում ե «ներկայահան ավանդ»: Հսկիչ թերթի համարը գրանցում ե խնայգրքույկում, անձնական հաշվում («գործառնության» սյունակում) և մուտքի որդերում:

դ) Յեթե մուծողը խնայգրքույկ չի ներկայացնում, դուրս ե գրում № 31 ձևի անդորրագրի՝ պատճենագրով (անդորրագիրը արվում է մուծողին, իսկ նրա պատճեն մնում ե անդորրագրային գրքույկում): Անդորրագրում նշում ե ավանդատույի ազգանունն, անունը, և հայրանունը, հաշվի համարը, մուծման գումարը և—մուծողի ցանկությամբ—նրա ազգանունը: Միաժամանակ կազմում ե № 51 ձևի որդեր, իսկ անձնական հաշվում նշում ե, փոր մուծումն ընդունված ե № 31 ձևի անդորրագրով: Այդպիսի մուծումը գրանցում ե խնայգրքույկում հենց փոր խնայգրքույկը ներկայացվում ե, անձնական հաշվի գրանցումները անդորրագրի պատճենի և գործառնության որագրի հետ նախապես համեմատելուց հետո:

յե) հանձնում ե գանձապահին խնայգրքույկը, որ-

գերը, իսկ ներկայչական ավանդինը՝ նաև հսկիչ թեր-
թերը (հինը և նորը):

Գոնձապահը՝

Համեմատում ե մուծման գումարը և ավանդի մնա-
ցորդը խնայդբքույկով և որդերով (իսկ ներկայչական
ավանդներինը՝ նաև հսկիչ թերթերով) կանչում ե ավան-
դատույին, դրամն ընդունում ե նրանից, ստորագրում
ե խնայդբքույկը (որդերը և հսկիչ թերթերը) և խնայ-
դբքույկը հանձնում ե ավանդատույին (ներկայչական
ավանդինը՝ նաև նոր հսկիչ թերթը):

43. Ավանդի մի մասը տալը: Ավանդը խնայդբքույ-
կով տալիս ե (մասնակի կամ լիովին) միայն այն խնայ-
դրամարկղը, վորը պահում ե ավանդատույի անձնակոն
հաշիվը և բացառիկ դեպքերում, շրջխնայդրամարկղի
վարիչի թույլտվությամբ, նայև այն շրջանային խնայ-
դրամարկղը, վորն իրագործում ե այդ հաշիվ հետագա
հսկողությունը: Այդ բոլոր դեպքերում՝ խնայդբքույկի
ներկայացնելը խնայդրամարկղին ավանդն ստանալու ժա-
մանակ, պարտագիր ե:

500 ոււրլուց բարձր ավանդ կամ նրա մի մասը
տրվում ե միայն վարիչի կամ այն անձի թույլտվությամբ,
վորի վրա խնայդրամարկղի հրամանով դրված ե նման
գումարներ տալու թույլտվությունը:

Ամեն անգամ ավանդը տալուց հետո, ֆիզիկական
անձի հաշիվում ավանդի մնացորդը 5 ոււրլուց պակաս
չպիտի լինի:

Շրջ(քաղ)խնայդրամարկղի գործառնության մասում
առանձին պահվող ներկայչական ավանդներն՝ անկախ
իրենց գումարից և անշարժ ավանդները (5 ոււրլուց բարձր)
տրվում են շրջ(քաղ) խնայդրամարկղի վարիչի, գլխավոր

(ավագ) հաշվապահի կամ ավագ վերահսկչի թույլտվու-
թյամբ: Ներկայչական և անշարժ ավանդներ տալը թույ-
լատրելու իրավուք ունեցող անձանց ազգանունները
հայտարարվում են շրջ(քաղ)խնայդրամարկի հրամա-
նում:

Մնայգրքույկը և յեղքի № 51 ձևի լրացրած որդերը
(խեղ ներկայչական ավանդինը՝ նաև հսկիչ թերթը) ստա-
ցողից ընդունելով՝ վերահսկիչը՝

ա) հանում է քարտակալից անձնական հաշվի քարտը:
համեմատում է խնայգրքույկն ունեցող ավանդատույի
հաշվի համարը, ազգանունն, անունը և հայրանունն ան-
նական հաշվի քարտի տվյալներին հետ:

բ) համեմատում է որդերի վրա յեղած ավանդատույի-
ստորագրությունն անձնական հաշվի քարտի վրա յեղած
ստորագրության նմուշի հետ: Յեթե ավանդատուն ան-
զբազեա է, անձնական հաշվի վրա յեղած նշում-
ներով և ներկայացրած անցադրային փաստաթղթերով
ստուգում է ստացողի՝ ավանդը տնօրինելու իրավունքը:
Լրացնում է № 51 ձևի որդերը, նրա վրա անում է «ան-
զբազեա» նշումը և ներկայացրած փաստաթղթի համարն
ու անունը գրանցում է որդերում: Յեթե ավանդը տըր-
վում է հավատարմագրով, վերահսկիչը № 51 ձևի որդերի
հակադիր յերեսին նշում է, վոր ստացողի ստորագրու-
թյունը համեմատված է հավատարմագրում յեղած հավա-
տարմատարի ստորագրության նմուշի հետ և գրանցում է
ներկայացրած անցադրային փաստաթղթի համարը և թե
ով և յերբ է տվել այդ փաստաթուղթը:

Ներկայչական ավանդն ստանալու համար ստորա-
գրություն չի վերցնում, այլ հսկիչ թերթի համարն ստու-
գում է անձնական հաշվի գրանցման հետ:

գ) Համեմատում է խնայգրքույկում յեղած ավանդի
մնացորդն անձնական հաշվի քարտի մնացորդի հետ (խեղ
ներկայչական ավանդինը — և հսկիչ թերթի մնացորդի

հետ): Խնայողքույկում յեղած ավանդի մնացորդի և անձ-
նական հաշվի քարտի մնացորդի տարբերության դեպ-
քում՝ վերահսկիչը տարբերության պատճառը պարզում և
գործառնության որագրով և խնայողքույկում չգրանցված
գործառնությունները գրանցում և նրանում ստուգումից
հետո:

դ) Գրանցում և խնայողքույկում գումարը տալու
որը, ամիսը, տարին, գործառնության բովանդակությունը
(«արված է»), արվող գումարը թվանշաններով, ավանդի
մնացորդը թվանշաններով և բառերով և ստորագրում և
գրանցումը: Անձնական հաշվի քարտում նշում և գոր-
ծառնության ժամանակը, նրա բովանդակությունը, արվող
գումարը և ավանդի մնացորդը թվանշաններով, հաշվում
և արված գումարի տոկոսները, նշելով այդպիսիք անձ-
նական հաշվում և գուրս և բերում տոկոսների նոր մնա-
ցորդը, որդերում նշում և ավանդի և տոկոսնե-
րի մնացորդը, ժեռոնի համարը և ստորագրում և որդերը:
Ներկայական ավանդինը՝ բացի գրանից, մարում և հին
հսկիչ թերթը և գուրս և գրում նոր հսկիչ թերթ: Գոր-
ծառնության որագրում գրանցում և հաշվի համարը,
ավանդատույի անգանուներ և արված գումարը:

յե) Խնայողքույկը որդերի հետ միասին, իսկ ներ-
կայական ավանդի ժամանակ՝ նաև հին և նոր հսկիչ
թերթերի հետ հանձնում և գանձապահին և ժեռոն և
տալիս ավանդատույին:

Գանձապահը համեմատում և որդերի և խնայողքույկի
գրանցումները (իսկ ներկայական ավանդի ժամանակ՝ և
հսկիչ թերթերինը), ստորագրում և այդ փաստաթղթերը
և դրամը տալիս և ավանդատույին, առաջարկելով նրան,
առանց դրամարկից հեռանալու ստուգել ոտացած գու-
մարի ճշտությունը և գործառնությունները գրանցման

ճշտությունը խնայողքույկում (ներկայչական ավանդի
ժամանակ՝ և հակիչ թերթը):

44. Սմբողջ ավանդի աալը:

Վերահսկիչը՝

ա) համեմատում է խնայողքույկի և անձնական
հաշվի քարտի գրանցումները իսկ ներկայչական ավան-
դինը՝ և հակիչ թերթում այնպես, ինչպես ավանդի մի
մասը աալու ժամանակ:

բ) Վերջնական հաշվարկում է անում անձնական
հաշվի քարտում, այսինքն՝ հանում է տոկոսները մինչև
տարվա վերջը, դուրս է բերում տոկոսների նոր մնացորդը,
այդ մնացորդը գրանցում է «ընդունված է կամ հաշվե-
գրված» սյունակում, նշելով «գործառնություն» սյու-
նակում «բարդված են տոկոսներ» բառերը, տոկոսները
միացնում է ավանդի գումարին և դուրս է բերում ա-
վանդի նոր մնացորդ: Իրանից հետո անձնական հաշվի
քարտում գրանցում է ավանդի սմբողջ գումարը տալու
գործառնությունը: Փակում է հաշիվը, գրելով նրա վրա՝
«հաշիվը փակված է», ստորագրում է այդ գրությունը և
քարտը դնում է իր տեղը (գործող հաշիվների քարտա-
կալում, ուր նա պահվում է մինչև տարվա վերջը):

գ) Լրացնում է № 52 ձևի մուտքի սրղեր՝ միացված
տոկոսների գումարով, միաժամանակ գրանցելով այդպի-
սիք խնայողքույկի «ընդունված է» սյունակի առաջին
ազատ տողում «բարդված են տոկոսներ» բովանդակու-
թյամբ:

դ) Սուղարկում է ավանդատույին՝ № 51 ձևի յեւթի
սրղերում գրել ավանդի հաշված գումարը (միացված տո-
կոսներով) և ստորագրել այդ գումարն ստանալու համար
(յեթե ավանդը ներկայչական չէ): Ստուգում է ավանդը
անորինելու իրավունքը համեմատում է սրղերի և հաշվի

ատորագրութիւնները, իսկ յեթե ավանդատուն անգրագետ ե, պահանջում ե ներկայացնել անցագրային փաստաթուղթ: Տրվող գումարը գրանցում ե խնայգրքույկի «տրված ե» սյունակի հերթական ազատ տողում, նշելով «գործառնութիւն» սյունակում՝ «տրված ե ամբողջ ավանդը»:

յ) Մարում ե խնայգրքույկը (իսկ ներկայչական ավանդինը՝ և հակիչ թերթը), մակագրելով նրա վրա (կամ շտամպ դնելով) «հաշիվը փակված ե» և ճղելով այդ գրքույկը վերեւից ու ներքեւից:

զ) Գրանցում ե գործառնութեան որագրում հաշվի համարը, ավանդատույի ազգանունը, միացված տոկոսների գումարն առանձին՝ «հաշվային շրջանառութիւններ» սյունակում («հաշվեգրված ե» յենթասյունակ) և տրվող գումարն առանձին՝ «կանխիկ» սյունակում («տրված ե» յենթասյունակ):

ե) Հանձնում ե դանձապահին յեւթի որդերը և խնայգրքույկը (իսկ ներկայչական ավանդինը՝ և հակիչ թերթը), թողնելով իր մոտ տոկոսների մուտքի որգեբը մինչև սրվա վերջը:

ը) Այբուբենական քարտը հանում ե այբուբենական քարտակալից և այն դետեղում ե այբուբենական քարտակալի արխիւային մասում:

Գանձապահն ամբողջ ավանդը հանձնելիս՝ վարվում ե հենց այնպես, ինչպես ավանդի մի մասը տալու ժամանակ, բայց խնայգրքույկը (իսկ ներկայչական ավանդինը՝ և հակիչ թերթը) չի հանձնում, այլ թողնում ե իր մոտ մինչև սրվա վերջը:

Շրջ(քաղ) խնայգրամարկդի գործառնութեան մասում միացյալ հաշվին փոխադրված 5 ուրբուլց պակաս ավանդները խնայգրամարկդը տալիս ե միայն լիովին՝ խնայ-

զբքույկի ավանդի մնացորդը միացյալ հստակին անցած ավանդների զուցակում նշված մնացորդի հետ համեմատելուց հետո (ավանդը տալու մասին այդ զույգակում նշումն է արվում վերահսկչի ստորագրութեամբ): Յեթե ավանդատուն ջանկանում է այդ ավանդն ավելացնել լրացուցիչ մուծումով, ապա նրա համար բացվում է նոր հաշիվ:

45. Ավանդների տալը համաձայն հետագա հսկողութեան տվյալների:

Ճիզիկական անձանց ավանդները բացառիկ լեռնաքերում կարող են արվել խնայգրքույկներով շրջ(քաղ)-խնայգրամարկդի վարիչի թույլտվութեամբ՝ բացի այն խնայգրամարկդից, վորը պահում է ավանդատուների անձնական հաշիվները, նաև այն շրջանային խնայգրամարկդի կողմից, վորն իրագործում է այդ հաշիվների գործառնութունների հետագա հսկողութունը (նման կարգը չի տարածվում ընթացքիկ հաշիվների վրա): Հետագա հսկողութեան տվյալներով արվող գումարը տվյալ ավանդատույի վերջին յերեք ամիսների ընթացքում յեղած ավանդի ամենավոքը մնացորդից ավելի չպիտի լինի:

Խնայգրամարկդի վերահսկիչը վերջինելով ավանդատույի ստորագրութունը ձև N 51 յեղքի որդերի վրա, խնայգրքույկը որդերի հետ միասին ուղարկում է հետագա հսկողութեան: Վերջինիս պատասխանատու աշխատակիցը համեմատելով խնայգրքույկի ավանդի մնացորդը հետագա հսկողութեան քարտակալում գտնվող վերջին որդերում նշված մնացորդի հետ, նաև՝ ավանդատույի ստորագրութունն առանձին որդերի ստորագրութեան նմուշի հետ, ավանդի տալը թույլատրում է ստորագրելով յեղքի որդերը: Դրանից հետո հետագա հսկողութեան աշխատակիցը որդերը և խնայգրքույկը վերագարձնում է

վերահսկչին, փոքր կատարում է ավանդը տալու գործառնությունը:

Տրված գումարը շրջ(քաղ)խնայդբամարկղի գործառնություն մասի վերահսկչին անց է կացնում գործառնության որպեսզի «յեւք կանխիկով» սյունակի «այլք» յենթասյունակում: Դրա հետ միաժամանակ վերահսկչը պատճենագրով կազմում է յերեք որինակից № 59 ձևի («Ա», «Բ», «Վ») որդերների կոմպլեքտ: Այդ կոմպլեկտի բոլոր որդերներում վերահսկչը լրացնում է վերևի մասը, իսկ ներքևի մասը լրացվում է միայն «Ա» և «Բ» որդերներում:

«Ա» որդերը որվա հաշվետվության հետ ուղարկվում է հաշվապահություն, իսկ «Վ» որդերը հետագահսկողության:

«Բ» որդերը № 51 ձևի որդերի հետ միասին ուղարկվում է հաշվետու (գրամարկղին): Անձնական հաշիվը պահող խնայդբամարկղն ստանալով «Բ» որդերը և № 51 ձևի որդերը, գործառնությունները գրանցում է անձնական հաշվում և գործառնության որպեսզի «գուրս է գըրված ավանդներից» սյունակում և ձև «Բ» որդերում նըշում է գուրս գրելու մասին, իսկ № 51 ձևի որդերում գրում է ավանդի և տոկոսների մնացորդը և որդերներն որվա հաշվետվության հետ միասին ուղարկում է շրջխնայդբամարկղին:

46. Ուրիշ (փոշ հաշվետու) խնայդբամարկղների խնայդբառույկներով գումարներ տալը չի թույլատրվում:

47. հաշվային շրջանառությունների ավանդների զծով: Ավանդը նույն գրամարկղում յեղած մի այլ անձնական հաշվին փոխանցելու մասին ավանդատույից դիմում լինելու դեպքում (գրավոր), վերահսկչը՝

ա) անձնական հաշվի քարտում, փոքից կատարվում

ե փոխանցումը, գրանցում ե յեկքի գործառնությունը, նշելով՝ «փոխանցված ե № . . . հաշվին»:

բ) անձնական հաշվի քարտում, վորին տրվում ե փոխանցումը, գրանցում ե մուտքի գործառնությունը, նշելով՝ «փոխանցված ե № . . . հաշվից»:

գ) այն դեպքում, յեթե փոխանցումից հետո հաշիվը փակվում ե, գործառնությունը գրանցելուց հետո խնայ-
գրքույկը մարում ե ինչպես ամբողջ ավանդը աւու ժամա-
նակ, իսկ այն անձի գրքույկում, վորի անունով փոխանցվում
ե ավանդը՝ այդպիսին ներկայացնելիս՝ գրանցում ե փոխան-
ցվող ավանդի մնացորդը (ներառյալ բարդված տոկոսները):

Հաշվից դուրս գրված գումարով կազմում ե № 52 ձևի յեկքի տեղեկանք, իսկ մյուս հաշվին հաշվեգրված գումարով կազմում ե № 52 ձևի մուտքի տեղեկանք:

դ) փոխանցումը գրանցում ե գործառնության որա-
գրում հաշվային շրջանառությունով «հաշվեգրված ե» ե
«դուրս ե գրված» յենթասյունակներում:

Մի հաշվից մյուսին արվող բոլոր փոխանցումները խնայգրամարկիզը կատարում ե միայն խնայգրքույկն այն ավանդատույի կողմից ներկայացնելու ժամանակ, վորի հաշվից դուրս ե գրվում փոխանցվող գումարը: Այդ կա-
նոնը չի վերաբերում այն քաղաքների խնայգրամարկիզնե-
րում գտնվող իրավաբանական անձանց հաշիվներին արվող
փոխանցումներին, վորտեղ ժիրոգործառնություններ են
անցկացված (տես ժիրոգործառնությունների հրահանգը):

Կապի հիմնարկություններից ստացվող զբամային
փոխադրումներն ավանդներում հաշվեգրելու կարգը սահ-
մանվում ե ՊԱՆԳ-ի ե ՊՎ ի Գլխավոր Վարչության ու
կապի ԺԿ-ի համատեղ ցուցմունքներով (տես փոխադրում-
ների ե ակիբեդիաիվների գործառնությունների 1935 թ.
հրատարակած հրահանգի հավելվածը):

Պետական բանկի հիմնարկություններից գումարներ ավանդներում հաշվեգրելու համար հիմք են հանդիսանում պետական բանկի կողմից խնայդրամարկղներին տրված հանձնարարությունները:

Կապի կամ պետական բանկի հիմնարկություններից վորեմբ գումարներ Ֆիզիկական անձանց ավանդներին փոխանցելը խնայդրամարկղները կարող են կառարել միայն այն դեպքում, յեթե ավանդատուն այդ մասին պրամոր հայտարարություն ե տվել պետական բանկի հիմնարկության կամ կապի հիմնարկության:

Աշխատավարձը (ինչպես ցուցակներով, նույնպես և բանկոյնների և ծառայողների դիմումներով) և կոլտնտեսությունների կողմից կոլտնտեսականների մեջ բաշխվող յեկամուտները Ֆիզիկական անձանց ավանդներին փոխանցելը կտրականապես արգելվում ե:

Ներկայական ավանդների գծով հաշվային շրջանառություններ կառարելն արգելվում ե:

Այն դեպքերում, յերբ հաշվային շրջանառությունով սկզբնական մուծումն ե ստացվում անվանական հաշվի համար, խնայդրամարկղը պիտի խնայգրքույիլը դուրս գրի միայն ավանդատույի ներկայանալու ժամանակ: Ընդամին՝ ավանդատույի կողմից ներկայացրած փաստաթղթի համարը պիտի նշվի անձնական հաշվի հերթական սրգերի վրա: Ավանդատուն խնայգրքույին ստանալու համար ստացական ե տալիս առանձին թղթով: Այդ ստացականը կցվում ե որվա փաստաթղթերին:

48. Ընթացիկ հաշիվները գործառնությունների տեխնիկայի առանձնահատկությունները:

Ընթացիկ հաշիվների գործառնությունների տեխնիկան տարբերվում ե ավանդային հաշիվների գործառնությունների տեխնիկայից հետևյալ առանձնահատկություններով՝

ա) ընթացիկ հաշիվ բացելիս՝ արվում են հաշվարկա-
յին և չեկային գրքույկներ: Ձեկային գրքույկը արվում
է 30 կոպեկ վճարով: Յեթե ֆիզիկական անձի ընթացիկ
հաշիվ սկզբնական մուծումն անում է վոչ ինքն ավան-
դատուն, այլ մի ուրիշը, վերջինիս արվում է միայն
հաշվարկային գրքույկի չեկային գրքույկն այդ դեպքում
կարող է սրվել միայն ավանդատույի հավատարմագիրը
ներկայացնելու ժամանակ:

Հաշվարկային գրքույկը առլիս՝ վերահսկիչը լրացնում
է նրա շապիկը և առաջին յերեսը: Մուծման գումարը
գրքույկում գրվում է բառերով և թվանշաններով և
ստորագրվում է վերահսկիչի և գանձապահի կողմից:

Ձեկային գրքույկի առլիս՝ յուրաքանչյուր չեկի վրա
մատնանշվում է՝ հաշիվի համարը, գրամարկդի ա-
նունն ու համարը, ազգանունն, անունը և հայրա-
նունը (իրավաբանական անձի լրիվ անվանումը):

Տրված չեկի համարները գրանցվում են անձնական
հաշիվի քարտում և նշվում են հետագա հսկողութային
ուղարկվող որդերում: Ձեկային գրքույկն ստացողը ստորա-
գրում է անձնական հաշիվի քարտում:

բ) Ընթացիկ հաշիվներ իրավաբանական անձանց ա-
նունով բացվում են միայն այն դեպքում, յերբ ընթացիկ
հաշիվ բանալու համար իրավաբանական անձը խնայդբա-
մարկդին միաժամանակ ներկայացնում է գրավոր պա-
հանջ՝ յերկու որինակից, կնիքի նմուշը և չեկեր ստորա-
գրելու լիազորութուն ունեցող անձանց ստորագրութուն-
ների նմուշները (առանձին բլանկի վրա, յերկու որինա-
կից, վորոնցից) մեկը հանձնվում է հետագա հսկողութային):
Պահանջի մեջ պիտի մատնանշված լինեն՝ իրավաբանական
անձի լրիվ անունը, նաև այն անձնավորութային ազգա-
նունը, վորին վատանվում է չեկային գրքույկի ստացումը:

Այն իրավաբանական անձինք, փորոնց համար ընթացիկ հաշիվներ կարող են բացվել միայն պետական բանկի բաժանմունքի թույլատրությամբ, պահանջի հետ պիտի ներկայացնեն և այդ թույլատրությունը:

Իրավաբանական անձի ընթացիկ հաշվի սկզբնական մուծումը 25 ուլբլուց պակաս չպիտի լինի:

դ) ընթացիկ հաշվի յուրաքանչյուր մուծումը վերահսկիչը գրանցում է հաշվարկային գրքույկում: Այն դեպքում, յեթե հաշվարկային գրքույկը չի ներկայացված, մուծումն ընդունվում է № 31 ձևի անդորրագրով: Յեւթի գործառնությունները հաշվարկային գրքույկում գրանցում է ինքն ավանդառուն:

դ) Ընթացիկ հաշիվներից գումարներ տրվում են թանաքով լրացրած չեկերով: Ընդամին՝ յուրաքանչյուր չեկում անպայման պիտի մատնանշված լինեն՝ 1) ամսաթիվն, ամիսը՝ բառերով և չեկը տալու տարին, 2) չեկը տալու տեղը, 3) ում պիտի վճարվի չեկի գումարը, յեթե չեկը տրված է փոչ թե ներկայչական, այլ փորոչ անձի անունով, 4) չեկով վճարվելիք գումարը բառերով և թվանշաններով (բացի կոպեկներից), 5) ստորագրություն:

Իրավաբանական անձի ավանդի չեկն անպայման պիտի կնքված լինի այդ կազմակերպության կնիքով: Չեկի բնագրում փոչ մի ուղղում չի թույլատրվում և ուղղված ու սխալ ձևակերպված չեկերը չեն վճարվում:

Չեկն ուժի մեջ է տաան որվա ընթացքում՝ սկսած նրա տալու որից, ընդփորում չեկ տալու սրը հաշվի չե առնվում: Յեթե չեկի ուժի մեջ լինելու ժամկետն ընկնում է խնայդրամարկղի հանգստի որվան, ապա չեկը վճարվում է հետևյալ առաջին աշխատանքի սրը: Անվավական չեկով գրամ տալիս՝ վերահսկիչն ստացողին ստորագրել է տալիս չեկի հակադիր յերեսին և հենց

նույն տեղում նշում եւ ստացողի կողմից ներկայացրած անցագրային փաստաթղթի համարը և անունը, նաև՝ թե ում կողմից և յերբ եւ արվել փաստաթուղթը: Ներկայաչա- կան չեկող՝ դրամ ստանալու համար ստորագրություն չի պահանջվում: Անվանական և ներկայչական չեկերը վճա- րելուց հետո պիտի մարվեն վերահսկչի ստորագրությամբ՝ մատնանշելով վճարման ժամանակը և չեկի առաջին յերեսին դնելով «վճարված ե» շտամպը: Ձեկի հակադիր յերեսին գրանցվում ե ընթացիկ հաշվի մնացորդը և տոկոսների մնացորդը՝ գործառնությունից հետո:

Առանց չեկը ներկայացնելու (ընդհանուր չեկային գրքույկներով կամ չեկին փոխարինող պահանջագրերով) ընթացիկ հաշվից կանխիկ դրամները տալն արգելվում ե: Հաշվային շրջանառություններով փոխանցումներ կարող են տեղի ունենալ և առանց չեկը ներկայացնելու (ավանդատուների հրամանների հիման վրա): Իրավաբա- նական անձի ընթացիկ հաշվում յեղած ավանդի մնացորդը 25 ուրբուց պակաս չախար լինի: Յեթե գումարն ըստ հրամանի դուրս գրելուց կամ չեկով վճարելուց հետո ընթացիկ հաշվում մնում ե 25 ուրբուց պակաս գումար, ապա իրավաբանական անձին անհապաղ պիտի հայտնվի ընթացիկ հաշվի վր լրացնելու կամ փակելու անհրաժեշտու- թյան մասին:

49. Ավանդի կտակային կարգադրության ձեվակեր- պումը:

Կտակային կարգադրություն կարող ե անել միայն չափահաս և գործունակ ավանդատու-ֆիզիկական անձը: Կտակային կարգադրությունն ավանդատուն գրում ե անձնական հաշվի քարտում (ընդամին նրա ստորագրու- թյունը հաստատում ե վերահսկիչը):

Ավանդատուն կտակային կարգադրությունը կարող ե

դրել խնայողական կամ հաշվարկային գրքույկում կամ խնայդերամարկդին հասցեագրված հայտարարության մեջ, ստորագրելով այդ կարգադրությունը: Նման դեպքերում նրա ստորագրությունը պիտի վավերացված լինի այս հրահանգի 18 հոդվածում սահմանված կարգով, այն բացառությամբ, վոր անային վարչությունները կտակային կարգադրությունների վրա յեղած ստորագրությունները չեն վավերացնում:

Յեթե ավանդատուն կտակային կարգադրությունն արել է վոչ թե անձնական հաշվի կամ խնայողական (հաշվարկային) գրքույկի վրա, այլ առանձին հայտարարության մեջ, ապա այդ կտակային կարգադրությունը խնայդերամարկդին ներկայացնելուց հետո պիտի պահվի առանձին գործում հաշիվների համարների կարգով (այդ գործը պահվում է պահեստարանում կամ անհրկիզելի պահարանում): Անձնական հաշվի քարտում գրանցվում է (վերահսկի ստորագրությամբ) կտակային կարգադրության բովանդակությունը: Խնայողական (հաշվարկային) գրքույկը խնայդերամարկդին ներկայացնելիս, վորով ավանդատուն կտակային կարգադրություն է արել, այդ գրքույկը փոխարինվում է նորով իսկ հին գրքույկը պահվում է կտակային կարգադրությունների գործում: Կտակային կարգադրության բնագիրը նույնպես գրանցվում է անձնական հաշվի քարտում և ստորագրվում է վերահսկի կողմից:

Ավանդատուն (վորը կտակային կարգադրությունը կազմել է 1936 թ. հունվարի 1-ից հետո) պիտի սեփական ձեռքով, իր սովորական ստորագրությունից հետո մատնանշի փակագծերում իր լրիվ անունը, հայրանունը և ազգանունը:

Անդրադետ ավանդատույի կտակային կարգադրու-

Թյունը պիտի արվի անառայման առանձին թերթի կամ իննադրքույկի վրա և վավերացվի նոտարական գրասենյակի, ժողգատավորի, շքզործկոմի, քաղխորհրդի կամ գյուղխորհրդի կողմից:

Խնայողական կամ հաշվարկային դրքույկի շանկերեսի վրա արվում է՝ «ավանդը կտակված է» նշումը: Ավանդատույի ցանկությամբ՝ իննայողական կամ հաշվարկային դրքույկի վրա կարող է գրանցվել կտակային կարգադրության լրիվ բովանդակությունը: Այդ գրանցումն ստորագրում է վերահսկիչը:

Կտակային կարգադրությունների մեջ արված ուղղումներն ու հավելումները պիտի անառայման ծանոթագրված լինեն և ստորագրվեն ավանդատույի կողմից և ավանդատույի ստորագրությունը պիտի նորից վավերացվի նույն կարգով:

Կտակային կարգադրության մեջ պիտի մատնանշված լինի՝

ա) այն անձնավորությունների անունը, հայրանունը և ազգանունը (կամ կազմակերպությունների անունները), վերոնց կտակված է ավանդը:

բ) կարգադրությունը կազմելու ժամանակը:

գ) իր ավանդը մի քանի անձանց կտակող ավանդատուն պիտի մատնանշի, թե նրանցից վորին ինչ բաժին պիտի արվի (որինակ՝ «հավասուր» կամ ասրբեր բաժիններով):

Յեթե ավանդը կտակված է մի քանի անձանց՝ առանց յուրաքանչյուրի բաժինը ցույց տալու, ապա այդ ավանդը արվում է կտակի մեջ մատնանշված բոլոր անձանց հավասար մասերով:

Գումարային արտահայտությամբ բաժիններ մատնանշելը չի թույլատրվում, վորովհետև ավանդի գումարը

մինչև ավանդատույի մահվան մոմենտը կարող ե փոփոխվել:

Կտակային կարգադրությունը վերացնելու կամ փոփոխելու համար ավանդատուն պիտի այդ մասին գրավոր հայտնի դրամարկդին և կցի այն փաստաթուղթը (խնայ-գրքույկը կամ հաշվարկային և չեկային գրքույկները), փորով արված ե կարգադրությունը:

Այդ դեպքում ավանդատույին տրվում ե նոր փաստաթուղթ, ընդվորում՝ ավանդը փոխանցվում ե նոր հաշվին, նշելով՝ «փոխանցված ե № — — հաշվին՝ կտակային կարգադրությունը փոփոխելու կարգովցությամբ»:

Սահմանվերջին կտակային կարգադրությունը վերացնում ե նախընթացները:

50. Գրանցումներով լցված-վերջացած խնայողական և հաշվարկային գրքույկներին, ծախսված չեկերի և անձնական հաշիվների քարտերի փոխարինումը:

• Ավանդի և տոկոսների մնացորդն անձնական հաշվի լցված-վերջացած քարտից փոխանցվում ե նոր քարտում հենց նույն համարով, ընդ վորում, մնացորդի փոխանցման ճշտությունը վավերացնում ե վերահսկիչը: Անձնական հաշվի նոր քարտի վրա ավանդատուն մի անգամ ևս տալիս ե իր ստորագրության նմուշը:

Տվյալ հաշվի բոլոր լրացուցիչ քարտերի վրա գրվում ե, բացի հաշվի համարից, նաև քարտի հերթական համարը (վերևի աջ անկյունում):

Այն դեպքում, յեթե հաշվի գծով կտակային կարգադրություն կամ պայման ե յեղել արված, նոր քարտում նշվում ե՝ «ավանդը կտակված ե» կամ «պայման ե արված»: Քարտակալում նորի հետ միասին պահվում ե և սկզբնական մուծման ժամանակ բացված առաջին քար-

տը: Յեթե հաշվի համար մի քանի քարտեր են գրվել-
լցվել, ապա գործող քարտակալում պահվում են միմիայն
առաջին քարտը և ընթացիկ տարվա քարտերը:

Գրված-լցված խնայողական կամ հաշվարկային գըր-
քույկի փոխարեն, ավանդատույին տրվում է նույն հա-
մարով նոր փաստաթուղթ, նշելով նրանում՝ «փոխանց-
ված է ավանդի մնացորդը — ուրբի», նաև գրանցե-
լով նրա մեջ լցված-վերջացած խնայգրքույկում գրված
բոլոր պայմաններն ու կարգադրությունները: Նոր գըր-
քույկում փոխանցված ավանդի մնացորդի և մյուս գրան-
ցումների ճշտությունը վավերացվում է վերահսկչի կող-
մից: Գրված-լցված խնայողական գրքույկը մարվում է
(ճշդում է վերեից և ներքևից, վորից հետո ամբողջ վեր-
նագրայերեսին թեք մակագրվում է՝ «մարված է») և
կցվում է ավյալ գործառնության որվա փաստա-
թղթերին: Գրված-լցված հաշվարկային գրքույկը նույն-
պես մարվում է և վերադարձվում է ավանդատույին:

Այն բանից հետո, յերբ ավանդատուն ծախսում է
իր ստացած հաշվարկային գրքույկի բոլոր չեկերը, անձնա-
կան հաշվի քարտում ստորագրել տալուց հետո նրան տրվում
է (30 կ՝ վճարով) նոր չեկային գրքույկի, վորի չեկերի հա-
մարները նշվում են անձնական հաշվի քարտի վրա:

Իրավաբանական անձանց չեկային գրքույկներ տըր-
վում են նրանց կողմից խնայգրամակղին գրավոր պա-
հանջ ներկայացնելուց հետո, վորի մեջ պիտի մատնանը-
ված լինի չեկային գրքույկին ստանալու համար լիազոր-
ված անձնավորության աղգանունը:

Ծախսված չեկերի արմատները չեն վերցվում ավան-
դատույից:

51. Կորցրած խնայողական, հաշվարկային և չեկային
գրքույկների փոխարինումը:

Անվանական խնայողական գրքույկի կորուստի դեպքում (կորցնելը, հախշտակելը, կողոպտելը և այլն) ավանդատուն պիտի այդ մասին անմիջապես գրավոր հայտնի գրքույկը տված գրամարկղին: Համեմատելով հայտարարութեան և անձնական հաշվի քարտի ստորագրութեաները, նշելով անձնական հաշվի քարտի վրա գրքույկը կորցնելու մասին և հայտարարութեանը ցուցակագրելով կրկնակներին (զուբլիկատ) ցուցակագրման գրքում, խնայողամարկղը հայտարարութեանն ուղարկում է հետագա հսկողութեան, մասնանշելով հայտարարութեան վրա ավանդի և տոկոսների մնացորդն՝ ըստ անձնական հաշվի քարտի տվյալների:

Կրկնակը տալու թույլտվութեանն ստանալով հետագա հսկողութեանից և համոզվելով նրանում, վոր ավանդի մնացորդն ըստ անձնական հաշվի քարտի տվյալների և հետագա հսկողութեան տվյալների՝ միանման են, վերահսկիչն՝ ավանդատուն ներկայանալիս՝

ա) անձնական հաշվի քարտի վերևի աջ անկյունում մակագրում է «կրկնակ» (զուբլիկատ) և նշում է գրքույկի կրկնակը տալու ժամանակը, նաև ստորագրում է այդ նշումը:

բ) սլտարատում է նոր խնայողական գրանցում և նրա մեջ ավանդատույի հաշվի մնացորդի գումարը և նրա վերնայերեսի վերևի աջ անկյունում մակագրում է «կրկնակ» բառը:

գ) կրկնակը տալու համար ավանդատույից գանձում է 1 ուբլի:

Որվա վերջում կազմում է № 53 ձևի ամփոփ որդեր՝ որվա ընթացքում կրկնակների համար գանձված վճարների համար, կցելով այդ որդերին ավանդատուներին հայտարարութեանները կրկնակներ տալու մասին:

դ) տալիս և նոր գրքուչկ ավանդատուչից ստորագրություն անելով «նշումների համար» սյունակում: Տրված կրկնակը միաժամանակ ցուցակագրում և կրկնակները ցուցակագրելու գրքում: Այդ գիրքն ունի հետևյալ սյունակները՝ 1) հայտարարությունն ստանալու ժամանակը, 2) հաշվի համարը, 3) ավանդատուչի ազգանունն, անունը և հայրանունը, 4) հայտարարությունը հետագա հսկողությանն ուղարկելու ժամանակը, 5) հետագա հսկողության թույլտվությունն ստանալու ժամանակը, 6) կրկնակը տալու ժամանակը, 7) կրկնակը ավող վերահսկչի ստորագրությունը:

Մինչև կրկնակը տալը վոչ մի յեւթի գործառնություն խնայգրքուչկը կորցրած ավանդատուչի հաշվով չի կատարվում:

Այն գեպքում, յեթե կորցրած գրքուչկը հետագայում գտնվի, ուժի մեջ մնում և միայն կրկնակը, իսկ նախկին գրքուչկը վերցվում և մակադրելով՝ «մարված և կրկնակ տալու հետևանքով» և ուղարկվում և հետագա հսկողության:

Ներկայչական խնայգրքուչկը նրա հսկիչ թերթը (կամ հենց այդ յերկու փաստաթուղթը միասին) կորցնելու գեպքում՝ այդ ավանդը արվում և միայն դատական մարմնի վորոշումով (հրավիրվող դատավարության կարգով): Այդ վորոշումը ստանալուց հետո հաշիվը փակվում և, իսկ ավանդը վճարվում և: Ավանդն ստանալու համար ավանդատուն ստորագրում և № 51 ձևի որդերի վրա, ընդվորում նրա ստորագրությունը համեմատվում և անցադրային փաստաթղթում յեղած ստորագրության հետ: Յեթե ավանդատուն ցանկանում և ավանդը թողնել խնայգրամարկղում, ապա նրա համար բացվում և նոր հաշիվ անվանական կամ ներկայչական: Խնայգրամարկղը

վոչ մի հայտարարութիւնն չի ընդունում ներկայչական խնայգրքուկները և հսկիչ թերթերի կորուստի մասին: Կորցրած ներկայչական փաստաթղթերի ավանդները տալու արգելքները տրվում են միայն դատական մարմինների վորտշումով:

Կորցրած չեկային գրքուկի փոխարեն դրամարկդն ավանդատույին տալիս և նոր գրքուկի նախապես ստուգելով հայտարարութեան ստորագրութիւնն յեղած նմուշները և հետ և նրանից ստորագրութիւնն առնելով հայտարարութեան վրա (վորն ավանդատուն պիտի անմիջապես ներկայացնի խնայգրամարկդին, նշելով այդ հայտարարութեան մեջ կորցրած չեկերի համարները): Նոր գրքուկի չեկերի համարները գրանցվում են անձնական հաշվի քարտում: Ընդամին՝ կորցրած չեկային գրքուկի համարների դիմաց նշումն և արվում չեկերի կորուստի մասին (մատնանշելով նրանց համարները): Չեկերի կորուստի և նոր գրքուկ տալու մասին հայտնվում և հետագա հսկողութեան: Նոր չեկային գրքուկ տալու համար ավանդատույից պանձվում և 30 կօ հաշվարկային գրքուկը կորցնելու դեպքում՝ կրկնակը տրվում և միայն ավանդատույի հայտարարութեան համաձայն (առանց արժանդի մնացորդը նախապես հետագա հսկողութեան կողմից հաստատելու):

VIII ԱՎԱՆԳՆԵՐԻ ՏՈԿՈՍՆԵՐԻ ՀԱՇՎԵԼԸ

52. Ավանդների տոկոսները հաշվում և գրանցվում են անձնական հաշվում անպայման հենց գործադնութիւնը նրա մեջ գրանցելու հետ միաժամանակ: Տսկոսները հաշվվում են առաջուց մինչև տարվա վերջը՝ մուծվող կամ հաշվից ստացվող լրիվ ուււրլիւները գումարի համար:

Տոկոսները հաշվվում են դրերի այն քանակի համար, վորը մնում է մինչև գործառնության տարվա վերջը, համարելով յուրաքանչյուր լրիվ ամիսը 30 օր:

ա) Բոլոր մուծումների ժամանակ հաշվի չեն առնվում միայն օրերի այն քանակը, վորը մնում է մինչև տարվա վերջը, սկսած գործառնության օրվան հաջորդող առաջին աշխատանքային օրից:

բ) Բոլոր վճարումների ժամանակ հաշվի չեն առնվում օրերի այն քանակը, վորը մնում է մինչև տարվա վերջը, ներառյալ և գործառնության օրը:

Մուծման գործառնությունների ժամանակ հաշվվող և ավանդների մեջ հաշվեգրվող տոկոսները կոչվում են «հաշված տոկոսներ» (проценты начисленные), իսկ վճարման գործառնությունների ժամանակ հաշվվող և ավանդից՝ դուրս գրվող տոկոսները կոչվում են «պակասեցրած տոկոսներ» (проценты отчисленные):

Անձնական հաշվում դրանցելիս՝ «հաշված տոկոսները» միացվում են նախընթաց գործառնությունից հետո դուրս բերված տոկոսների մնացորդին, իսկ «պակասեցրած տոկոսները» հանվում են այդ մնացորդից: Տվյալ գործառնության համար հաշված տոկոսները միացնելուց կամ հանելուց հետո, դուրս է բերվում և գրանցվում է անձնական հաշվում վրան հաշված տոկոսների մնացորդը:

Գործառնության տարվա ընթացքում ամբողջ ավանդը վճարելու ժամանակ՝ տոկոսները պակասեցվում են ավանդի ամբողջ մնացորդի համար: Տոկոսների ստացված մնացորդը միացվում է ավանդի գումարին և ավանդի հետ միասին տրվում է ավանդատույին:

Գործառնության տարին անցնելուց հետո, հաշվիների տարեկան փակման ժամանակ, ավանդատուների անձ-

հական հաշիվներում առ 1-ն հունվարի յեղող տոկոսների մնացորդը միացվում է ավանդի գումարին:

Գործառնության տարվա սկզբից, այսինքն՝ հունվարի 1-ից, յուրաքանչյուր անձնական հաշվի ավանդի մնացորդի համար (մնացորդ և նրան գումարած միացված տոկոսներ) տոկոսները հաշվվում են առաջուց մինչև գործառնության տարվա վերջը, այսինքն՝ 360 օրվա համար:

Ավանդների տոկոսները հաշվելու համար խնայդրամարկները սգտվում են հատուկ աղյուսակներով:

Այդ աղյուսակներում տպագրված են տարվա յուրաքանչյուր օրում մուծած կամ ստացած ավանդի գումարի համար հասանելիք տոկոսների գումարները:

53. Վերացված է:

54. Իրավաբանական անձանց առանձնապես շարժական հաշիվների համար (օրվա ընթացքում միջին թրվով ավելի քան հինգ գործառնություն), վորպես բացառություն ընդհանուր կանոնից, սահմանվում է տոկոսները հաշվելու հետևյալ տեխնիկան՝

ա) Յուրաքանչյուր մուտքի և յելքի գործառնության ժամանակ տոկոսներ չեն հաշվվում:

բ) Գործառնության տարին վերջանալուց հետո (կամ տարվա ընթացքում հաշիվը փակելիս) հաշվվում են յուրաքանչյուր ամսի յերկու օրերին յեղած ավանդի մնացորդները:

ՊԱՆԴ-ի և ՊՎ-ի Գլխավոր Վարչությունը ամեն տարի վորոշում է (տարեհաշվետվությունը կազմելու կարգի մասին շրջաբերականում), թե յուրաքանչյուր ամսի առ վոր օրերը պիտի հաշվի առնվեն ավանդի մնացորդները:

գ) Տոկոսների գումարը վորոշվում է (ըստ բանաձևի),

$$\frac{\text{կրտստեսությունների համար} \times (\text{մնացորդների գումարը}) \times 3}{24 \times 100} = \frac{1}{800}$$

$$\frac{\text{մնացած իրավաբանական անձանց համար} \times (\text{մնացորդների գումարը}) \times 1}{24 \times 10} = \frac{1}{2400}$$

[084.]

Այդպիսով՝ տոկոսներն ստանալու համար տվյալ հաշվի հաշված մնացորդները հանրագումարը պիտի բաժանել 800-ի (կլորտնտեսությունների ավանդների համար) կամ 2400-ի (մնացած իրավաբանական անձանց ավանդների համար): Մնացորդների հանրագումարը 800-ի կամ 2400-ի բաժանվում է անկախ նրանից, թե ավանդը մնացել է մի ամբողջ տարի (և հետևապես հաշվի մեջ մտել են ավանդի 24 մնացորդն էլ) թե միայն տարվա մի մասը (և հանրագումարի մեջ մտել է մնացորդների ավելի փոքր քանակ):

Ընդամին՝ տոկոսները հաշվվում են լրիվ հարյուրավոր ուղբիների համար: Որինչպիսիք չեթե մնացորդների հանրագումարը կազմում է 11, 284 ու տոկոսները պիտի հաշվել 11200 ու համար:

ՊԵՏԱՇԽԽՆԱՅԻՐԱՄԱՐԿՂՆԵՐԻ ՅԵՎ ՊԵՏՎԱՐԿԻ
ԳԼԽԱՎՈՐ ՎՍՐՁՈՒԹՅՈՒՆ

A II
24444

8395

Գատ. խմբ. Ա. Կասպարյան
Թարգմ. Գ. Գևորգյան
Տեխ. նմբ. սրբ. Հ. Մայիլյան

ԳԱԱ Հիմնարար Գիտ. Գրադ.

FL0001738

Մոսկ. 1940